EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 6. 2014
COM(2014) 407 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2014

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2014

{SWD(2014) 407 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2014

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2014

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[2],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu[3],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov,

[1] Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] COM(2014) 407 final.
[3] P7_TA(2014)0128 a P7_TA(2014)0129.

nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

(4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2013, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Estónska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením (EÚ) č. 473/2013[4] predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Estónska na rok 2014[5].

(5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu[6], čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky na rok 2014. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania[7], v ktorej neurčila Estónsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.

(7) Estónsko predložilo 8. mája 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a 29. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.

(8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je dosiahnuť strednodobý cieľ a zotrvať na ňom a vybudovať si dostatočné rozpočtové rezervy pre prípad náročnej hospodárskej situácie. V programe sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ spočívajúci v štrukturálnom prebytku, čo je prísnejší cieľ, než sa požaduje v Pakte stability a rastu. Prepočítané štrukturálne saldo Estónska sa má v roku 2014 podľa očakávania zhoršiť o 0,1 percentuálneho bodu HDP, čím dochádza k odklonu od požadovaného postupu úprav pred tým, než dôjde v roku 2015 k zlepšeniu o 0,4 percentuálneho bodu HDP a v období rokov 2016 – 2017 bude takmer vyrovnané. V programe sa okrem toho poukazuje na riziko odklonu od referenčnej hodnoty pre výdavky v roku 2014 a na riziko významného odklonu v roku 2015. Celkovo plánovaný postup úprav zameraný na dosiahnutie strednodobého cieľa prináša so sebou riziká, pokiaľ ide o súlad s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú fiškálne prognózy uvedené v programe a ktorý nebol schválený nezávislým orgánom, je vierohodný a vo veľkej miere sa zhoduje s prognózou Komisie z jari 2014. Podľa prognózy Komisie sa predpokladá, že štrukturálny deficit sa v roku 2014 zhorší o 0,1 % HDP, čo bude znamenať rozdiel vo výške 0,3 % HDP v porovnaní s požadovanou úpravou a pri posúdení o dva roky to bude znamenať výrazný odklon. Na rok 2015 Komisia prognózuje ďalšie zhoršenie štrukturálneho salda o 0,2 % HDP, čo poukazuje na výrazný odklon od požadovanej úpravy smerom k strednodobému cieľu. Výrazný odklon očakáva tiež v súvislosti s referenčnou hodnotou pre výdavky v rokoch 2014 – 2015. Na základe posúdenia programu

[4] Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.
[5] C(2013) 8002 final.
[6] COM(2013) 800 final.
[7] COM(2013) 790 final.

stability na rok 2014 a prognózy Komisie podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že v rokoch 2014 a 2015 hrozí výrazný odklon od strednodobého cieľa. Pravidlo, podľa ktorého má byť štrukturálne saldo v súlade so Zmluvou o stabilite, koordinácii a správe, nadobudlo účinnosť prostredníctvom nového estónskeho zákona o štátnom rozpočte 23. marca 2014, ale toto pravidlo je ešte potrebné dovŕšiť tým, že sa posilní záväzný charakter viacročných cieľov na strane výdavkov.

(9) Pokiaľ ide o trh práce, dosiahol sa významný pokrok pri znížení nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať opatreniam na zabezpečenie stimulačných faktorov, ktoré pracovníkov s nízkymi zárobkami nabádajú k práci. Sú potrebné ďalšie snahy o riešenie narastajúceho nedostatku pracovnej sily, ktorý okrem iného spôsobuje starnutie obyvateľstva a prípady odchodov z trhu práce zo zdravotných dôvodov a z dôvodu zdravotného postihnutia. Preto je veľmi dôležité včasné prijatie a vykonanie reformy v oblasti pracovnej spôsobilosti a súčasné zabezpečenie dostupnosti podporných služieb. Nákladová efektívnosť výdavkov v oblasti rodinnej politiky by sa mohla ďalej zlepšiť okrem iného tým, že sa financovanie určené na rodičovské dávky prerozdelí na také opatrenia, ako sú služby starostlivosti o deti. Očakáva sa, že to by podporilo skorý návrat žien na trh práce a znížilo by to stále vysoké rozdiely v odmeňovaní medzi mužmi a ženami. Je potrebné zintenzívniť snahy o podporu podnikania a vytvárania pracovných miest v regiónoch mimo Tallinnu a Tartu s cieľom zabrániť prehlbovaniu rozdielov v hospodárskom vývoji a znížiť nezamestnanosť, a to najmä v prípade osôb s nízkou kvalifikáciou.

(10) V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy boli nedávno prijaté reformy s cieľom zosúladiť vzdelávanie s požiadavkami na trhu práce. Budú sa vyžadovať ďalšie snahy s cieľom uľahčiť prechod zo vzdelávania do zamestnania. Bude potrebné vynakladať systematické úsilie, najmä za účasti sociálnych partnerov, v záujme zvýšenia účasti na odbornom vzdelávaní a príprave a v oblasti učenia sa prácou, najmä v učňovskej príprave. Vykonávanie stratégie celoživotného vzdelávania bude vyžadovať skutočné úsilie, aby sa mohlo zabezpečiť veľmi potrebné zvýšenie kvalifikácií, rekvalifikácia a dosiahnutie určitých kvalifikačných úrovní, najmä v prípade osôb, ktoré sú v znevýhodnenom postavení voči trhu práce. Rámec pre inteligentnú špecializáciu, ktorý pozostáva zo stratégie pre podnikanie a rast a zo stratégie pre výskum, vývoj a inovácie, sa popri hlbšej špecializácii na tematické oblasti zameriava na spoločné priority. Vzhľadom na malú veľkosť hospodárstva by sa malo pokračovať v snahách o internacionalizáciu a prioritizáciu výskumu a vývoja a inovačných systémov.

(11) Intenzita využívania zdrojov v Estónsku je stále veľmi vysoká. Došlo k pokroku pri riešení energetickej hospodárnosti verejných budov, ale je aj naďalej potrebné vyvíjať snahy a zintenzívniť ich, najmä v sektore bývania a priemyslu. Významný pokrok sa dosiahol v súvislosti s nakladaním s odpadom a skládkovaním odpadu, je však potrebné zabezpečiť hospodársku životaschopnosť recyklácie. Je potrebné vykonať opatrenia v rámci plánu rozvoja dopravy, a to najmä preto, aby sa Estónsku umožnilo udržať emisie CO2 pod kontrolou v odvetviach nezahrnutých do systému obchodovania s emisiami. Energetická účinnosť nákladnej dopravy sa môže zlepšiť tým, že sa zavedú udržateľnejšie spôsoby dopravy. Využívanie verejnej dopravy možno ďalej zvýšiť zlepšením komplementárnosti regionálnych sietí a prepojení medzi autobusovou a železničnou osobnou dopravou. Používanie osobných vozidiel narastá, pričom priemerný vek vozového parku osobných automobilov je takmer

dvojnásobný v porovnaní s priemerom EÚ a nové osobné vozidlá patria k najviac znečisťujúcim vozidlám v EÚ. Je potrebné významne posilnenie environmentálnych stimulačných faktorov vrátane zdanenia. Hoci sa prijali sľubné kroky, pokiaľ ide o cezhraničné energetické prepojenia, úplné prepojenie estónskeho trhu s energiou na EÚ si bude vyžadovať čas a investície.

(12) Prehlbujúce sa regionálne rozdiely spolu s negatívnym demografickým vývojom, neefektívnosťou a nedostatočnou spoluprácou medzi miestnymi samosprávami brzdia vývojový potenciál Estónska. . To sčasti odzrkadľuje neustály nepomer medzi fiškálnou kapacitou a prenesenými právomocami v malých obciach, ako aj obmedzené úspory z rozsahu. Efektívnejšie poskytovanie služieb na miestnej úrovni a ich lepšia dostupnosť, v závislosti od oblasti služieb a minimálnych štandardov poskytovania služieb, a to najmä v doprave, dlhodobej starostlivosti, predškolskej výchove a v sociálnych službách, je základným predpokladom nato, aby boli aktivácia a opatrenia trhu práce účinné.

(13) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Estónska. Komisia posúdila program stability a národný program reforiem. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Estónska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Európskej únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 5.

(14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Estónska a jej stanovisko je premietnuté[8] najmä do ďalej uvedeného odporúčania 1.

(15) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala tiež analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na základe tejto analýzy Rada vydala jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro. Estónsko by malo takisto zaistiť úplné a včasné vykonanie ďalej uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Estónsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na to, že v prognóze Komisie z jari 2014 sa poukazuje na vznikajúci rozdiel vo výške 0,3 % HDP, ktorý predstavuje riziko významného odklonu oproti požiadavkám Paktu stability a rastu. V roku 2015 významne posilniť rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobého cieľa a následne na ňom zotrvať. Doplniť pravidlo týkajúce sa rozpočtu o záväznejšie viacročné pravidlá týkajúce sa výdavkov v strednodobom rozpočtovom rámci a pokračovať vo zvyšovaní efektívnosti verejných výdavkov.

2. Zlepšiť stimuly, ktoré by motivovali ľudí pracovať, prostredníctvom opatrení zameraných na osoby s nízkym príjmom. Zamerať aktivačné snahy na osoby, ktoré majú najhoršie možnosti prístupu na trh práce, najmä tým, že sa zabezpečí včasné prijatie a vykonanie reformy pracovnej spôsobilosti. Zvýšiť efektívnosť a nákladovú efektívnosť v rámci rodinnej politiky a súčasne zlepšovať dostupnosť a prístupnosť služieb starostlivosti o deti. Zaviesť koordinované opatrenia na podporu hospodárskeho vývoja a podnikania v regiónoch, v ktorých existuje vysoká nezamestnanosť.

[8] Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

3. Zabezpečiť relevantnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre trh práce, zlepšiť úrovne zručností a kvalifikácií prostredníctvom rozšírenia opatrení celoživotného vzdelávania a systematického zvyšovania účasti na odbornom vzdelávaní a príprave vrátane učňovskej prípravy. Ďalej zintenzívniť prioritizáciu a špecializáciu v rámci výskumných a inovačných systémov a zlepšiť spoluprácu medzi podnikmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a výskumnými inštitúciami s cieľom prispieť k medzinárodnej konkurencieschopnosti.

4. Zintenzívniť snahy o zlepšenie energetickej hospodárnosti najmä obytných a priemyselných budov. Významne posilniť environmentálne stimuly v odvetví dopravy s cieľom prispieť k mobilite, ktorá by bola menej náročná na zdroje. Pokračovať v rozvoji cezhraničných prepojení so susediacimi členskými štátmi v záujme diverzifikácie zdrojov energie a podporovať konkurencieschopnosť prostredníctvom lepšej integrácie baltských trhov s energiou.

5. Lepšie vyvážiť príjmy miestnych samospráv s prenesenými právomocami. Zlepšiť efektívnosť miestnych samospráv a zabezpečiť poskytovanie kvalitných verejných služieb na miestnej úrovni, najmä sociálnych služieb, ktoré dopĺňajú aktivačné opatrenia.

V Bruseli

Za Radu
predseda